

ΑΝΑΡΤΗΣΗ ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

-Ποιοι είναι οι σημαντικοί άλλοι που ασκούν ισχυρή επιρροή στην εξέλιξη του εαυτού;-

«Οι ερευνητές αναγνωρίζουν ως βασικές κατηγορίες σημαντικών άλλων τους γονείς, τους καθηγητές, την ευρύτερη ομάδα των συνομηλίκων (συμμαθητές, συμφοιτητές, συνάδελφοι στον εργασιακό χώρο) και τους στενούς φίλους. Σε γενικές γραμμές θέση σημαντικών άλλων για κάποιον επέχουν εκείνα τα άτομα, των οποίων η γνώμη θεωρείται από τον ίδιο αξιολογήσιμη και έγκυρη. Η επίδραση που ασκούν στην αυτοεκτίμηση οι αξιολογήσεις από τους άλλους, εξαρτάται από το κατά πόσον οι αξιολογήσεις αυτές είναι ευνοϊκές, από τη συνέπεια της ανατροφοδότησης, από την ειλικρίνεια και τον αριθμό των αξιολογητών, καθώς και από την αντίληψη που το άτομο σχηματίζει για τα κίνητρά τους. Όλα αυτά είναι λογικά και ενδεχομένως βάσιμα. Αλλά σημασία έχει η οπτική του παρατηρητή. Τελικά, αυτός μόνο μπορεί να προσδιορίσει, αν ένας συγκεκριμένος άλλος είναι σημαντικός ή όχι. Σε τελευταία ανάλυση, σημαντικοί άλλοι είναι εκείνοι που ασκούν πράγματι σημαντική επίδραση στον εαυτό κάποιου και όχι εκείνοι που έχουν συγκεκριμένους ρόλους ή δύναμη. Η στήριξη του εφήβου από τους γονείς και τους καθηγητές, όπως αυτή εκφράζεται μέσα από την εκτίμηση, το ενδιαφέρον ή τη βοήθεια που προσφέρεται στον έφηβο, καθιστά λιγότερο πιθανή την εμφάνιση της εφηβικής κατάθλιψης και συμβάλει στη δημιουργία ενός υψηλού επιπέδου αυτοεκτίμησης. Ειδικότερα η οικογένεια ασκεί, άμεσα ή έμμεσα, σημαντική επίδραση στην ανάπτυξη της εφηβικής αυτοεκτίμησης, αφού είναι ο χώρος μέσα στον οποίο η αρχική αίσθηση για τον εαυτό μορφοποιείται και πλάθεται δια μέσου της εσωτερικής και εξωτερικής αλληλεπίδρασης του αναπτυσσόμενου ατόμου με τους γονείς του και τα υπόλοιπα συγγενικά μέλη. Η κοινωνική στήριξη από καθηγητές είναι επίσης πολύ σημαντική, καθώς, για πολλούς εφήβους, το καθοριστικό γεγονός της σχολικής ζωής περιστρέφεται γύρω από τις σχέσεις του με τον καθηγητή. Οι θετικές εμπειρίες του μαθητή συνδέονται με την οικειότητα, τη συμπαράσταση και την ενίσχυση από τους καθηγητές τους. Η ομάδα των συνομηλίκων ενέχει μεγάλη σημασία για τον έφηβο, καθώς προσπαθεί να πετύχει την αυτονομία του από τους γονείς του. Η ομάδα των συμμαθητών παρέχει ίσως στον έφηβο την ευκαιρία να πειραματισθεί με νέες συμπεριφορές και ενήλικους κοινωνικούς ρόλους σε ένα πλαίσιο που διευκολύνει την ανάπτυξη της ταυτότητας του εαυτού. Σε γενικές γραμμές η κοινωνική στήριξη αναφέρεται στην προσφερόμενη εκτίμηση, φροντίδα ή βοήθεια που το άτομο νοιώθει ότι λαμβάνει από διάφορες πηγές, και μπορεί να είναι συναισθηματική ή υλική, ή να έχει τη μορφή πληροφοριών. Όσο ισχυρότερη είναι η συνάφεια της αυτοεκτίμησης με την κοινωνική στήριξη που προσφέρεται στο άτομο από κάποια πρόσωπα του κοινωνικού του περίγυρου, τόσο πιο σημαντικά είναι για το άτομο τα πρόσωπα αυτά. Για τα παιδιά ηλικίας από 4 μέχρι 7 ετών η γονική στήριξη έχει ισχυρότερη συνάφεια με την αυτοεκτίμηση από ότι η στήριξη που προσφέρεται από τους συνομηλίκους. Καθώς τα

παιδιά μεγαλώνουν και εισέρχονται στην περίοδο της εφηβείας τους, η στήριξη από τους συνομηλίκους αποκτά ολόένα και πιο αυξημένη σημασία, ενώ η σχέση μεταξύ γονεϊκής στήριξης και αυτοεκτίμησης εξασθενεί. Σε ολόκληρο το ηλικιακό φάσμα (προέφηβοι, έφηβοι, φοιτητές και ενήλικες) η ευρύτερη ομάδα των συνομηλίκων (συμμαθητές, συμφοιτητές, συνάδελφοι στον εργασιακό χώρο) είναι κρίσιμότερη για την αυτοεκτίμηση . Κάθε άτομο έχει ανάγκη για θετική εκτίμηση από πρόσωπα, τα οποία το ίδιο το άτομο θεωρεί σημαντικά στη ζωή του. Η ανάγκη αυτή έχει τις ρίζες της στη νηπιακή ηλικία, όταν το μικρό παιδί προσπαθεί να αποσπάσει το θετικό ενδιαφέρον των άλλων και την αποδοχή των εμπειριών του, όπως αυτό τις βιώνει. Ένα παιδί δύσκολα θα βιώσει συναισθήματα αυταξίας και ευτυχίας, αν δε βιώσει στην αρχή μιας προσπάθειάς του τη θετική αποδοχή. Η ανάγκη για θετική εκτίμηση από τους άλλους συνδέεται στενά με μια άλλη βασική ανάγκη του ατόμου, την ανάγκη για θετική αυτοεκτίμηση. Οι δύο αυτές ανάγκες αποτελούν προϋπόθεση για την πορεία του ατόμου προς την αυτοπραγμάτωση»

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ